

คู่มือการคัดเลือก

ครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต ประจำปี ๒๕๖๓

ทักษะชีวิต...

- การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
- การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
- การจัดการกับอารมณ์และความคิด
- การคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

สารบัญ

หน้า

คำนำ

ส่วนที่ ๑

บทนำ.....

ความเป็นมา.....

๑

วัตถุประสงค์.....

๑

แผนภูมิแสดงขั้นตอนการคัดเลือกครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต
ประจำปี ๒๕๖๓.....

๒

ส่วนที่ ๒

การคัดเลือกครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต ประจำปี ๒๕๖๓.....

การคัดเลือกครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต.....

๓

รางวัล.....

๔

เอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการคัดเลือกครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต

๕

ส่วนที่ ๓

วิธีการคัดเลือกครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต ประจำปี ๒๕๖๓.....

ด้านที่ ๑ คุณลักษณะ.....

๖

ด้านที่ ๒ การจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต.....

๗

ด้านที่ ๓ ผลที่เกิดกับนักเรียน.....

๘

หมายเหตุ แหล่งข้อมูลสำหรับใช้ประกอบการพิจารณาตัวชี้วัด.....

๙

ภาคผนวก

นิยามและองค์ประกอบทักษะชีวิต.....

๑๑

ใบสมัคร.....

๑๒

แบบสรุปผลการประเมินครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต.....

๑๔

ปฏิทินคัดเลือกครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต ประจำปี ๒๕๖๓.....

๑๕

ส่วนที่ ๑ : บทนำ

ความเป็นมา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแล ช่วยเหลือ พิทักษ์ ปกป้อง และคุ้มครองในทุกมิติอย่างครบถ้วน เหมาะสม ทัวถึง และทันเหตุการณ์ โดยคาดหวังให้นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีวิต สามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและปลอดภัย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้สนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นิเทศ กำกับ ติดตาม และเร่งรัดให้เกิดการขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าวอย่างเข้มแข็ง ต่อเนื่อง และยั่งยืน สำหรับด้านวิชาชีวิต หรือ “ทักษะชีวิต” เป็นความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมความพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคตในกรณีที่อาจจะประสบเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ในชีวิต จึงถือได้ว่าเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันภัยทางสังคมให้แก่เด็กและเยาวชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดทักษะชีวิตไว้ ๔ องค์ประกอบ คือ การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การจัดการกับอารมณ์และความเครียด และการสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น เพื่อใช้ในการบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนและเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับผู้เรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ชี้แจงเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเผยแพร่เอกสารที่เกี่ยวข้องไปให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาทั่วประเทศนำไปใช้ในการขับเคลื่อนการเสริมสร้างทักษะชีวิตให้แก่ักเรียน

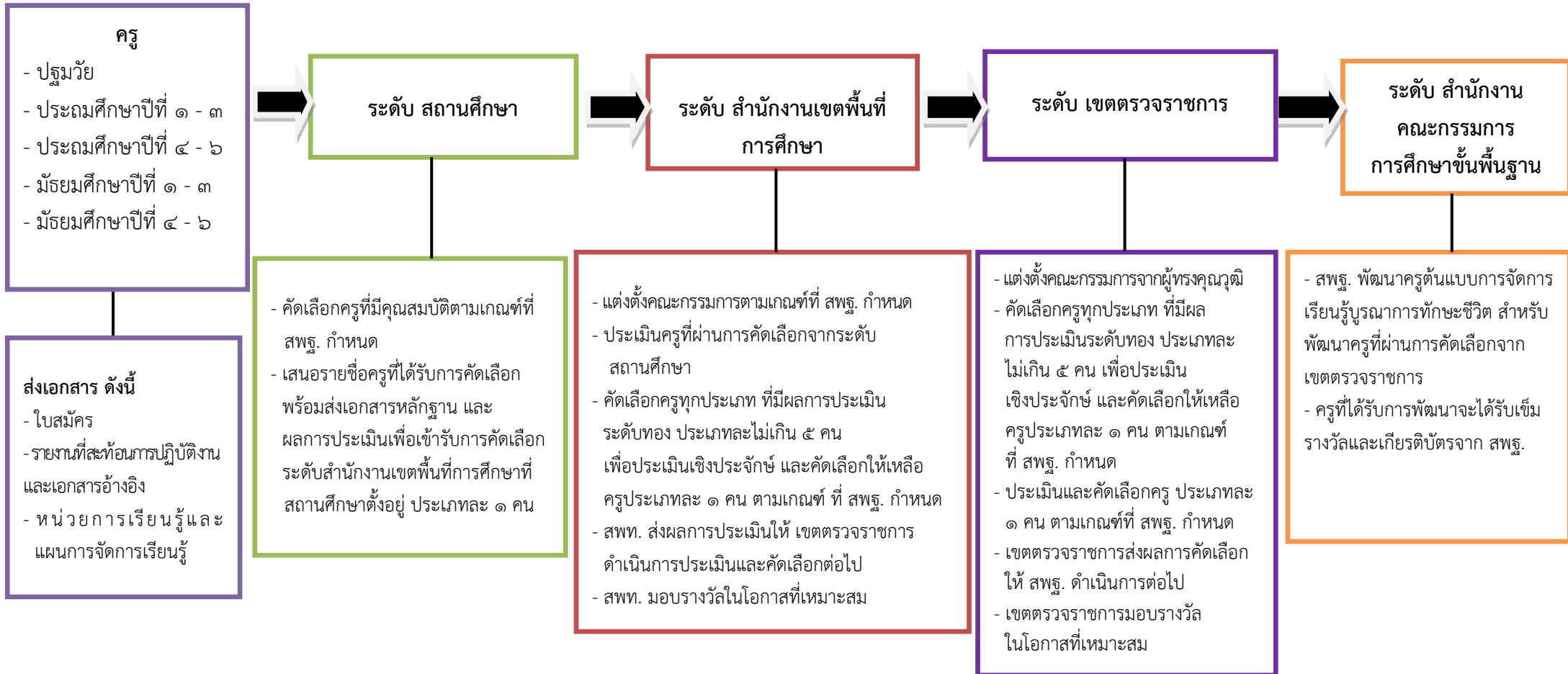
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มอบหมายให้ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน (ฉก.ชน.สพฐ.) ดำเนินการเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อยกระดับคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการเสริมสร้างทักษะชีวิต โดยได้จัดทำคู่มือการพัฒนาทักษะชีวิต คู่มือการพัฒนาครูต้นแบบการจัดกิจกรรมบูรณาการทักษะชีวิต เผยแพร่ไปยังสถานศึกษาทั่วประเทศใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียน และได้ติดตามผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการพัฒนาทักษะชีวิตมาอย่างต่อเนื่อง

ในปีการศึกษา ๒๕๖๓ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงจัดกิจกรรมการประเมินเพื่อคัดเลือกครูต้นแบบการจัดกิจกรรมบูรณาการทักษะชีวิตขึ้น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อขับเคลื่อนการบูรณาการทักษะชีวิตในการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมเพื่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตนักเรียนสู่การปฏิบัติของครูให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมและต่อเนื่องสู่ความยั่งยืน
๒. เพื่อยกย่องครูที่ปฏิบัติงานด้านการเสริมสร้างทักษะชีวิตนักเรียนเป็นที่ประจักษ์

แผนภูมิแสดงขั้นตอนการคัดเลือกครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต ประจำปี ๒๕๖๓
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ส่วนที่ ๒ : การคัดเลือกครุต้นแบบการจัดการเรียนรู้ บูรณาการทักษะชีวิต ประจำปี ๒๕๖๓

การคัดเลือกครุต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต

การคัดเลือกครุต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต ประจำปี ๒๕๖๓ ดำเนินการคัดเลือกเฉพาะครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน ๕ ประเภท คือ

๑. ครุต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต ระดับปฐมวัย
๒. ครุต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓
๓. ครุต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต ระดับประถมศึกษาปีที่ ๔ – ๖
๔. ครุต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ – ๓
๕. ครุต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๔ – ๖

โดยมีกระบวนการดำเนินงานคัดเลือก ดังนี้

๑. ระดับสถานศึกษา

๑.๑ ครูผู้ประสงค์ขอรับการคัดเลือกเป็นครุต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต ส่งเอกสารหลักฐานต่าง ๆ เพื่อรับการประเมินในระดับสถานศึกษา ดังนี้

๑.๑.๑ ใบสมัครเข้ารับการคัดเลือกครุต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต

๑.๑.๒ รายงานที่สะท้อนการปฏิบัติงาน ไม่เกิน ๑๕ หน้า และเอกสารอ้างอิง ไม่เกิน ๓๐ หน้า

๑.๑.๓ หน่วยการเรียนรู้ จำนวน ๑ หน่วย พร้อมกับแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต ที่ออกแบบไว้ในหน่วยการเรียนรู้ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ ไม่จำกัดจำนวนหน้า

๑.๒ สถานศึกษาคัดเลือกครุต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิตตามเกณฑ์การประเมินของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากเอกสารหลักฐาน ข้อ ๑.๑.๑ – ๑.๑.๓

๑.๓ สถานศึกษาส่งรายชื่อครูที่ผ่านการคัดเลือกประเภทละ ๑ คน พร้อมแบบสรุปผลการประเมินและเอกสารหลักฐานตามข้อ ๑.๑.๑ – ๑.๑.๓ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการต่อไป

๒. ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๒.๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อคัดเลือกครูที่ผ่านการประเมินจากสถานศึกษาตามความเหมาะสม ประกอบด้วย

๒.๑.๑	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	ประธานกรรมการ
๒.๑.๒	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา หรือ ศึกษาพิเศษ	กรรมการ
๒.๑.๓	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา	กรรมการ
๒.๑.๔	ผู้แทนผู้บริหารสถานศึกษา หรือ ผู้แทนครูผู้สอน	กรรมการ
๒.๑.๕	ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	กรรมการ และเลขานุการ

๒.๒ คณะกรรมการคัดเลือกครูทุกประเภท ประเภทละไม่เกิน ๕ คน จากเอกสารตามข้อ ๑.๑.๑ - ๑.๑.๓ และแบบสรุปผลการประเมิน เพื่อรับการประเมินเชิงประจักษ์ ตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด แล้วคัดเลือกให้เหลือประเภทละ ๑ คน

๒.๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งผลการคัดเลือกตามข้อ ๒.๒ พร้อมเอกสาร ตามข้อ ๑.๑.๑ ถึง ๑.๑.๓ และแบบสรุปผลการประเมิน ให้เขตตรวจราชการดำเนินการต่อไป

๒.๔ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณามอบรางวัลให้ผู้ผ่านการคัดเลือกในโอกาสที่เหมาะสม

๓. ระดับเขตตรวจราชการ

๓.๑ เขตตรวจราชการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นคณะกรรมการคัดเลือกครูที่ผ่านการคัดเลือกจากระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๓.๒ คณะกรรมการคัดเลือกครูที่ผ่านการคัดเลือกจากระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประเภทละไม่เกิน ๕ คน จากเอกสารตามข้อ ๑.๑.๑ - ๑.๑.๓ และแบบสรุปผลการประเมิน เพื่อรับการประเมินเชิงประจักษ์ตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด แล้วคัดเลือกให้เหลือประเภทละ ๑ คน

๓.๓ เขตตรวจราชการส่งผลการคัดเลือกตามข้อ ๓.๒ พร้อมเอกสารตามข้อ ๑.๑.๑ - ๑.๑.๓ และแบบสรุปผลการประเมินให้ สพฐ. ดำเนินการต่อไป

๔. ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔.๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพัฒนาครูที่ผ่านการคัดเลือกจากเขตตรวจราชการและครูที่ผ่านการพัฒนาจะได้รับเข็มรางวัลครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต ประจำปี ๒๕๖๓

๔.๒ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมอบเข็มรางวัลให้แก่ครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต ประจำปี ๒๕๖๓ ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รางวัล

ผู้ที่ได้รับเข็มรางวัลและเกียรติบัตรครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต ในระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคุณสมบัติดังนี้

๑. มีผลการประเมินตามเกณฑ์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับทอง
๒. ผ่านการพัฒนาตามหลักสูตรของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นครูต้นแบบ

เกียรติบัตรครูต้นแบบ

ระดับทอง	ได้คะแนนตั้งแต่ ๙๑ คะแนนขึ้นไป
ระดับเงิน	ได้คะแนนตั้งแต่ ๘๑ - ๙๐ คะแนน
ระดับทองแดง	ได้คะแนนตั้งแต่ ๗๑ - ๘๐ คะแนน

เอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการคัดเลือกครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต

ครู

ครูที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ให้ส่งเอกสารเพื่อใช้ในการพิจารณาคัดเลือก จำนวน ๓ รายการ ดังนี้

๑. ใบสมัครเข้ารับการคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้ารับรางวัลครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒. รายงานที่สะท้อนการปฏิบัติงาน ไม่เกิน ๑๕ หน้า และเอกสารอ้างอิงไม่เกิน ๓๐ หน้า ผู้ขอรับการประเมินเขียนบรรยายสะท้อน ๓ ด้าน ดังนี้

- ด้านที่ ๑ คุณลักษณะ เขียนบรรยายคุณลักษณะของตนเองที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต

- ด้านที่ ๒ การจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต เขียนบรรยายสะท้อนกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิต

- ด้านที่ ๓ ผลที่เกิดกับนักเรียน เขียนรายงานบรรยายให้เห็นผลที่เกิดกับผู้เรียนใน ๔ องค์ประกอบของทักษะชีวิต ได้แก่ การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การจัดการกับอารมณ์และความเครียด และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

๓. หน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิตตามที่ออกแบบไว้ในหน่วยการเรียนรู้ไม่จำกัดจำนวนหน้า ผู้ขอรับการประเมินส่งหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้

โดยหน่วยการเรียนรู้ ๑ หน่วย หมายถึง หน่วยการเรียนรู้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งใน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้สำหรับระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา หรือหน่วยการเรียนรู้ระดับปฐมวัย พร้อมกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็นถึงการบูรณาการทักษะชีวิตตามที่ออกแบบไว้ในหน่วยการเรียนรู้ทุกแผนการเรียนรู้

สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และเขตตรวจราชการ

๑. สถานศึกษาต้องส่งเอกสารของครูที่ผ่านการคัดเลือกตามข้อ ๑ - ๓ และแบบสรุปผลการประเมินระดับสถานศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องส่งเอกสารของครูที่ผ่านการคัดเลือกในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามข้อ ๑ - ๓ และแบบสรุปผลการประเมินของคณะกรรมการไปยังเขตตรวจราชการ

๓. เขตตรวจราชการต้องส่งเอกสารของครูที่ผ่านการคัดเลือกระดับเขตตรวจราชการ ตามข้อ ๑ - ๓ และแบบสรุปผลการประเมินของคณะกรรมการไปยัง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

ส่วนที่ ๓ : วิธีการคัดเลือกครูต้นแบบ การจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต ประจำปี ๒๕๖๓

วิธีการคัดเลือกครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต ประกอบด้วย คุณลักษณะและความสามารถ ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านคุณลักษณะ
๒. ด้านการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต
๓. ด้านผลที่เกิดกับนักเรียน

ด้านที่ ๑ คุณลักษณะ

คุณลักษณะของครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิตตามความคาดหวังของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ คุณลักษณะประจำตัวที่แสดงออกต่อนักเรียนอย่างเสมอต้นเสมอปลาย ประกอบด้วย ๕ ตัวชี้วัด (คะแนนรวม ๓๐ คะแนน) คือ

๑. พฤติกรรมประจำตัว
๒. พฤติกรรมที่เป็นความสามารถด้านปัญญา
๓. พฤติกรรมที่เป็นความสามารถด้านอารมณ์
๔. พฤติกรรมที่เป็นความสามารถในการดูแลนักเรียน
๕. พฤติกรรมที่เป็นความสามารถด้านสังคมและสัมพันธภาพ

ตัวชี้วัดที่ ๑ พฤติกรรมประจำตัว (๒ คะแนน)

ประเด็นการพิจารณา

๑. ยิ้มแย้มแจ่มใส
๒. กิริยาวาจาสุภาพ
๓. แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ
๔. มีเมตตา กรุณา และยุติธรรม
๕. เป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน

ตัวชี้วัดที่ ๒ พฤติกรรมที่เป็นความสามารถด้านปัญญา (๑๐ คะแนน)

ประเด็นการพิจารณา

๑. มีความรู้ในเรื่องทักษะชีวิต
๒. ใฝ่รู้ และเท่าทันเทคโนโลยี
๓. มีเหตุผลเชิงบวกและสร้างสรรค์
๔. มีความสามารถในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต
๕. มีความสามารถในการประเมินทักษะชีวิตนักเรียนรายบุคคล

ตัวชี้วัดที่ ๓ พฤติกรรมที่เป็นความสามารถด้านอารมณ์ (๘ คะแนน)

ประเด็นการพิจารณา

๑. ควบคุมอารมณ์ได้ในทุกสถานการณ์
๒. มีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน
๓. มีความฉับไวต่อการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนทั้งด้านดีและความเสี่ยง
๔. เป็นแบบอย่างด้านการใช้สติในการฟัง การพูด และการสื่อสารเชิงบวก

ตัวชี้วัดที่ ๔ พฤติกรรมที่เป็นความสามารถในการดูแลนักเรียน (๘ คะแนน)

ประเด็นการพิจารณา

๑. มีความรู้เรื่องระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
๒. สามารถวางแผนพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน
๓. สามารถให้คำปรึกษาในการดำเนินชีวิตแก่นักเรียน
๔. สามารถแก้ไขปัญหานักเรียนรายบุคคล

ตัวชี้วัดที่ ๕ พฤติกรรมที่เป็นความสามารถด้านสังคมและสัมพันธภาพ (๒ คะแนน)

ประเด็นการพิจารณา

๑. เป็นแบบอย่างที่ดีของครูและเพื่อนร่วมงานในสถานศึกษา
๒. มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ และได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม

ด้านที่ ๒ การจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต

การจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต ประกอบด้วย ๔ ตัวชี้วัด (คะแนนรวม ๕๐ คะแนน) คือ

๑. การวางแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต
๒. กระบวนการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต
๓. การใช้สื่อ นวัตกรรม
๔. การวัดและประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตนักเรียน

ตัวชี้วัดที่ ๑ การวางแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต (๑๕ คะแนน)

ประเด็นการพิจารณา

๑. มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการบูรณาการทักษะชีวิตกับเนื้อหาสาระที่จัดการเรียนรู้
๒. จัดทำหน่วยการเรียนรู้ครอบคลุมองค์ประกอบทักษะชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน
๓. กำหนดจุดประสงค์/พฤติกรรมทักษะชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้
๔. ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการทักษะชีวิตโดยกำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนรู้พัฒนาทักษะชีวิตได้อย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทักษะชีวิต
๕. ใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับจุดประสงค์การพัฒนาทักษะชีวิตตามแผนการจัดการเรียนรู้
๖. ใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลได้ตรงตามจุดประสงค์พัฒนาทักษะชีวิตตามแผนการจัดการเรียนรู้

ตัวชี้วัดที่ ๒ กระบวนการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต (๑๕ คะแนน)

ประเด็นการพิจารณา

๑. สร้างบรรยากาศเชิงบวกโดยให้กำลังใจในการพูด หรือแสดงความคิดเห็น
๒. จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้คิด ฝึกปฏิบัติ และสร้างสรรค์ผลงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
๓. การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมคิด พูด และแสดงออกอย่างอิสระ
๔. ใช้เทคนิคการตั้งคำถาม สนทนา ให้นักเรียนค้นหาคำตอบสะท้อนความคิด ความรู้สึก เชื่อมโยง และประยุกต์ใช้เมื่อเผชิญสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน
๕. สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ

ตัวชี้วัดที่ ๓ การใช้สื่อ นวัตกรรม (๑๐ คะแนน)

ประเด็นการพิจารณา

๑. จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต
๒. ใช้สื่อ นวัตกรรม หรือเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้
๓. การใช้สื่อ นวัตกรรมพัฒนาการเรียนรู้และทักษะชีวิตได้เหมาะสมกับวัย

ตัวชี้วัดที่ ๔ การวัดและประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตนักเรียน (๑๐ คะแนน)

ประเด็นการพิจารณา

๑. วัดและประเมินผลได้สอดคล้องกับพฤติกรรมทักษะชีวิตที่กำหนดในจุดประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้
๒. มีการวิเคราะห์ผลการประเมินการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมและรายบุคคล
๓. นำข้อมูลผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้
๔. ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะชีวิตอย่างต่อเนื่อง

ด้านที่ ๓ ผลที่เกิดกับนักเรียน

ผลที่เกิดกับนักเรียน มี ๒ ตัวชี้วัด (คะแนนรวม ๒๐ คะแนน) คือ

๑. ข้อมูลสารสนเทศความก้าวหน้าของการพัฒนาทักษะชีวิตและพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีทักษะชีวิตของผู้เรียน
๒. รางวัลหรือผลงานนักเรียนและครูที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนทักษะชีวิต

ตัวชี้วัดที่ ๑ ข้อมูลสารสนเทศความก้าวหน้าของการพัฒนาและพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีทักษะชีวิตของผู้เรียน (๑๐ คะแนน)

ประเด็นการพิจารณา

๑. มีร่องรอย หลักฐาน ข้อมูลสารสนเทศความก้าวหน้าของการพัฒนาทักษะชีวิต
๒. จำนวนนักเรียนที่มีผลการประเมินพฤติกรรมอยู่ในระดับดี

ตัวชี้วัด ๒ รางวัลหรือผลงานนักเรียนและครูที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนทักษะชีวิต (๑๐ คะแนน)
ประเด็นการพิจารณา

๑. รางวัลหรือผลงานนักเรียนที่แสดงถึงการเรียนรู้ทักษะชีวิต
๒. รางวัลหรือผลงานครูที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตหรือเทียบเคียง

หมายเหตุ : แหล่งข้อมูลสำหรับใช้ประกอบการพิจารณาตัวชี้วัด

๑. หน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้
๒. สื่อ/นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิต
๓. เครื่องมือวัดและวิธีการประเมินผลทักษะชีวิตผู้เรียน
๔. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้
๕. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมและรายบุคคล
๖. แบบรายงานทักษะชีวิตของนักเรียน
๗. ประเมินเชิงประจักษ์/สัมภาษณ์นักเรียน
๘. อื่น ๆ เช่น Portfolio/Case Study

*****

ภาคผนวก

นิยามและองค์ประกอบทักษะชีวิต

นิยามทักษะชีวิต

ทักษะชีวิต เป็นความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

องค์ประกอบทักษะชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดองค์ประกอบทักษะชีวิตที่สำคัญที่จะสร้างและพัฒนาเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชนในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตไว้ ๔ องค์ประกอบ ดังนี้

๑. การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรู้จักความถนัด ความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับ เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิตและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

๒. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การแยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์ และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้อง ระบุปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกและตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

๓. การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

การจัดการกับอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของบุคคล รู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียด รู้วิธีผ่อนคลาย หลีกเลี้ยงและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ไปในทางที่ดี

๔. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากาย เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ได้รับความรู้สึกนึกคิด และความต้องการของผู้อื่น วางตัวได้ถูกต้อง เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดี สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ที่มา : การพัฒนาทักษะชีวิตในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ใบสมัครเข้ารับการคัดเลือกบุคคลเพื่อรับรางวัลครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประเภทที่สมัครคัดเลือก

- ( ) ปฐมวัย
 ( ) ประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓
 ( ) ประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖
 ( ) มัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓
 ( ) มัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

รูปถ่าย
ขนาด ๑ นิ้ว

๑. ชื่อและชื่อสกุล (นาย/นาง/นางสาว) .....
- เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....ปัจจุบันอายุ.....ปี
- เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....
๒. วุฒิการศึกษา.....สาขาวิชา.....
๓. เริ่มรับราชการเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....
- สถานศึกษา/หน่วยงาน.....อำเภอ.....จังหวัด.....
๔. ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่ง.....วิทยฐานะ.....
- สถานศึกษา/หน่วยงาน.....สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....
- ช่วยราชการ (ถ้ามีโปรดระบุ).....
- .....
- อายุราชการ.....ปี (นับถึงวันรับสมัครวันสุดท้าย)
๕. วินัยและการรักษาวินัย (การถูกลงโทษทางวินัยไม่ยกเว้นตาม พ.ร.บ. ล้างมลทิน) โดยทำเครื่องหมาย ✓
 ลงใน ( ) ที่กำหนดเพียงช่องเดียว
- ๕.๑ ( ) เคยถูกลงโทษทางวินัย
- ๕.๒ ( ) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษทางวินัย
๖. การเป็นวิทยากร หรือกรรมการ หรือคณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนางานทักษะชีวิต
- .....
- .....
๗. รางวัลหรือผลงานที่เกิดกับนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนางานทักษะชีวิต
- .....
- .....

๘. รางวัลหรือผลงานที่เกิดกับตนเองหรือสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนางานทักษะชีวิต

.....
 .....
 .....

๙. หลักฐานที่แนบ

๙.๑ รายงานที่สะท้อนการปฏิบัติงาน ไม่เกิน ๑๕ หน้า และเอกสารอ้างอิง ไม่เกิน ๓๐ หน้า

๙.๒ หน่วยการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต จำนวน ๑ หน่วยการเรียนรู้ พร้อมแผนการจัดการเรียนรู้ บูรณาการทักษะชีวิตที่ออกแบบไว้ในหน่วยการเรียนรู้ทุกแผนการจัดการเรียนรู้

๑๐. หมายเลขโทรศัพท์ที่ทำงาน.....หมายเลขโทรศัพท์บ้าน.....

หมายเลขโทรศัพท์มือถือ..... e - mail .....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้าพเจ้าเป็นผู้มีคุณสมบัติตรงตามประกาศรับสมัครเข้ารับการศึกษา และข้อความที่ข้าพเจ้าแจ้งไว้ในใบสมัครและเอกสารหลักฐานประกอบที่แนบมาพร้อมนี้ถูกต้อง และเป็นความจริงทุกประการ หากมีการตรวจสอบภายหลังพบว่า ข้อมูลข้างต้นไม่ตรงกับความเป็นจริง ให้ถือว่าเป็นการรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา และข้าพเจ้าจะไม่เรียกร้องสิทธิใด ๆ

ลงชื่อ.....ผู้สมัคร

(.....)

ยื่นใบสมัครวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕๖๓

ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

ขอรับรองว่า

ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

พิจารณาแล้วเห็นว่า (นาย/นางนางสาว).....

ตำแหน่ง.....

เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ความประพฤติเหมาะสม และมีคุณสมบัติครบถ้วน สมควรให้สมัครเข้ารับ การคัดเลือกเพื่อรับรางวัลครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต ประจำปี ๒๕๖๓

(ลงชื่อ) .....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕๖๓

แบบสรุปผลการประเมินครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

ชื่อผู้รับการประเมิน.....ประเภท.....

โรงเรียน.....สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....เขตตรวจราชการ.....

ด้าน	ตัวชี้วัดประเมิน	คะแนน	คะแนน ที่ได้
ด้านที่ ๑ คุณลักษณะ	๑. พฤติกรรมประจำตัว	๒	
	๒. พฤติกรรมที่เป็นความสามารถด้านปัญญา	๑๐	
	๓. พฤติกรรมที่เป็นความสามารถด้านอารมณ์	๘	
	๔. พฤติกรรมที่เป็นความสามารถในการดูแลนักเรียน	๘	
	๕. พฤติกรรมที่เป็นความสามารถด้านสังคมและ สัมพันธ์ภาพ	๒	
รวมคะแนน		๓๐	
ด้านที่ ๒ การจัดเรียนรู้ บูรณาการทักษะชีวิต	๑. การวางแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต	๑๕	
	๒. กระบวนการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต	๑๕	
	๓. การใช้สื่อ นวัตกรรม	๑๐	
	๔. การวัดและประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตนักเรียน	๑๐	
รวมคะแนน		๕๐	
ด้านที่ ๓ ผลที่เกิด กับนักเรียน	๑. ข้อมูลสารสนเทศความก้าวหน้าของการพัฒนาและ พฤติกรรมที่แสดงถึงการมีทักษะชีวิตของผู้เรียน	๑๐	
	๒. รางวัลหรือผลงานนักเรียนและครูที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนการสอนทักษะชีวิต	๑๐	
รวมคะแนน		๒๐	
รวมคะแนนทั้งหมด		๑๐๐	

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม.....
.....
.....

ลงชื่อ .....
(.....)

ประธานกรรมการ

ลงชื่อ .....
(.....)

กรรมการ

ลงชื่อ .....
(.....)

กรรมการ

ลงชื่อ .....
(.....)

กรรมการ

ลงชื่อ .....
(.....)

กรรมการและเลขานุการ

กำหนดการ
การคัดเลือกครูต้นแบบการจัดการเรียนการรู้บูรณาการทักษะชีวิต ประจำปี ๒๕๖๓

รายการ	วัน/เดือน/ปี
๑. ส่งผลการคัดเลือก ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สพท.)	๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓
๒. เขตพื้นที่การศึกษาส่งผลการคัดเลือก ระดับเขตตรวจราชการ (Cluster)	๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓
๓. ส่งผลการคัดเลือกให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	๑๑ กันยายน ๒๕๖๓
๔. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประชุมออนไลน์ (Zoom Meeting) พัฒนาครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้อบูรณาการทักษะชีวิต ระดับยอดเยี่ยมแต่ละประเภท ของเขตตรวจราชการ	๑๗ - ๑๘ กันยายน ๒๕๖๓
๕. มอบรางวัล “ครูต้นแบบการจัดการเรียนการรู้บูรณาการทักษะชีวิต ประจำปี ๒๕๖๓”	กันยายน ๒๕๖๓